

Briuselis, 2014 10 15
COM(2014) 632 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Ataskaita dėl galimybės gauti klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, pateikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo 4 straipsnio 4 dalį

1. ĮVADAS

Pagal Direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų (toliau – Baterijų direktyva) su pakeitimais, padarytais 2013 m.¹, 4 straipsnio 2 dalį draudimas pateikti rinkai baterijas ar akumulatorius, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, iki 2015 m. spalio 1 d. netaikomas sagos formos elementams, kuriuose gyvsidabrio kiekis sudaro ne daugiau kaip 2 % svorio.

Nors 2012 m. ataskaitoje, kurią pavedė atlikti Komisija, buvo padaryta išvada, jog bet kokiam naudojimui skirtų sagos formos elementų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, pakaitalų galima gauti², iš dalies pakeistoje direktyvoje Komisijai buvo nurodyta atlikti kitą, konkretų tyrimą šiai išvadai patvirtinti.

Konkrečiau, iš dalies pakeistos Baterijų direktyvos 4 straipsnio 4 dalyje nurodyta:

„Klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų atveju Komisija toliau atlieka 2 dalyje nurodytos išimties peržiūrą ir ne vėliau kaip 2014 m. spalio 1 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl galimybės gauti klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų, kurie atitinka 1 dalies a punktą. Kai tai pagrįsta klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų, kurie atitinka 1 dalies a punktą, trūkumu, Komisija kartu su savo ataskaita pateikia atitinkamą pasiūlymą klausos aparatuose naudojamiems sagos formos elementams netaikyti 2 dalyje nurodyto draudimo.“

Šios ataskaitos tikslas – informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą apie Komisijos nustatytus faktus dėl galimybės gauti klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų, kurių ne daugiau kaip 0,0005 % svorio sudaro gyvsidabris.

2. NUSTATYTI FAKTAI

2.1. Įvadas

Kad parengtų šią ataskaitą, Komisija surinko ir įvertino turimą informaciją apie klausos aparatuose naudojamus sagos formos elementus, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, daugiausia dėmesio skirdama pirmiausia galimybei jų gauti techniniu ir komerciniu požiūriu, o po to – galimam poveikiui vartotojams veikimo ir finansiniu aspektais.

Komisija pavedė nepriklausomiems konsultantams peržiūrėti atitinkamą literatūrą ir apžvelgti turimas žinias ir surengė konsultacijas su visais didžiausiais baterijų ir klausos aparatų gamintojais ir pacientų bei klausos aparatų naudotojų asociacijomis.³

¹ OL L 266, 2006 9 26, p. 1–14; su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/56/ES (OL L 329, 2013 12 10, p. 5–9).

² BIO Intelligence Service (2012 m.) „Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries“, Ataskaita Europos Komisijos Aplinkos GD, 2012 m. liepos mėn., visų pirma 7.1 punktas, 2 galimybė (p. 123), kartu su išvadų 9.2 punktu (p. 135).

³ Eunomia & Öko Institut e.V. (2014 m.) „Availability of Mercury-free Button Cells for Hearing Aids“, Ataskaita Aplinkos GD, 2014 m. rugpjūčio mėn.

Komisijos nuomone, konsultacijų rezultatų patikimumą užtikrina tai, kad baterijų ir klausos aparatų gamintojai, su kuriais konsultuotasi, sudaro didelę rinkos dalį. Pabrėžtina, jog jie sąžiningai bendradarbiavo, net ir atsižvelgiant į įprastus apribojimus, susijusius su neskelbtina komercine informacija.

Ypač daug dėmesio buvo skiriama patirčiai, įgytai po to, kai Jungtinėse Valstijose buvo uždrausti klausos aparatuose naudojami sagos formos elementai – 30 valstijų šiuo klausimu buvo priimti teisės aktai arba dėl jų pateikti pasiūlymai.

Komisijos nuomone, remiantis skirtingais, bet vienas kitą papildančiais šaltiniais buvo galima išsamiai ir nuodugniai įvertinti padėtį, neapsiribojant klausimais, kurie yra susiję tik su aprūpinimo saugumu, kaip nurodyta direktyvoje.

Konsultantų padarytos išvados sudaro tvirtą pagrindą, kuriuo remdamasi Komisija atliko savo vertinimą ir parengė šią ataskaitą.

2.2. Pagrindiniai nustatyti faktai

Komisija, remdamasi nurodytu tyrimu, kuris, jos nuomone, yra tinkamas ir kuriame nustatyti faktai ir išvados grindžiami patikimais duomenimis bei įrodymais, ir savo atlikto vertinimo rezultatais, padarė šias išvadas:

1. Yra tinkamų klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų pakaitalų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio. Dažniausiai naudojamų rūšių elementuose naudojama cinko oro elementų technologija; ją išstobulino kelios įmonės. Taip pat esama kitų technologijų (pavyzdžiui, nikelio-metalo hidrido elementai), tačiau jų naudojimas yra mažiau paplitęs ir ši technologija naudojama tik aparatuose, kurių galios poreikis nėra didelis arba kurių naudojimo modeliai gali būti ne tokie griežti.
2. Kaip patvirtinta per konsultacijas ir atsižvelgiant į pastarojo meto gamybos apimtį, 2015 m. spalio 1 d. sagos formos elementams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, nustojus taikyti išimtį, aprūpinimo klausos aparatuose naudojamais sagos formos elementais saugumui pavojaus nekils. Tų rūšių produktų, kuriems greičiausiai nebus galima gauti pakaitalų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio (t. y. mažiausių 5 dydžio sagos formos elementų), pramonė palaipsniui atsisako, nepriklausomai nuo perėjimo prie produktų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio.
3. Jungtinėse Valstijose uždraudus sagos formos elementus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, įgyta patirtis rodo, jog iš pradžių būta problemų, susijusių su klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų pakaitalų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, veikimu bei tinkamumu naudoti, tačiau jos išspręstos plėtojantis naujoms technologijoms ir plečiantis rinkoms. Jau išspręstos kai kurių 2010 m. Jungtinėse Valstijose tiekiamų klausos aparatuose naudojamų pirmos kartos sagos formos elementų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, veikimo problemos. Nors nustatyta, kad baterijų veikimo trukmė, atsižvelgiant į jų komercinį pavadinimą ir modelį, sutrumpėjo apie 2–10 %, tikimasi, jog dabartinė technika užtikrins, kad jų veikimas dar pagerėtų.
4. Klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, ir tų elementų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, kainos ES rinkoje gali skirtis; taip buvo JAV. Atlikus ankstesnį Komisijos pavestą tyrimą buvo

įvertinta, kad sagos formos elementų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, kaina yra apie 10 % didesnė.⁴ Nors šiuo metu mažmeninių kainų skirtumas atrodo didesnis⁵, tikimasi, kad ES uždraudus klausos aparatuose naudojamus sagos formos elementus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, kainų skirtumas sumažės. Taip yra dėl didesnių rinkų ir masto ekonomijos, taip pat dėl to, kad tie gamintojai, kurie pertvarko savo gamybos pajėgumus į vieno produkto liniją, mažina gamybos sistemų neefektyvumą.

5. Tikimasi, kad nustojus galioti sagos formos elementams, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, taikomai išimčiai, bus skatinamos inovacijos. Taip sutrumpės laikas, kurio reikia, kad būtų pagerintas produktų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, veikimas ir būtų užtikrinta, kad nauji produktai būtų tinkami pažangesniems prietaisams, kurių galios poreikis yra didesnis.
6. Kalbant apie aprūpinimo klausos aparatuose naudojamais sagos formos elementais, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio, saugumą, pacientų ir klausos aparatų naudotojų asociacijos, su kuriomis buvo konsultuojamasi atliekant Komisijos pavestą tyrimą, neišreiškė susirūpinimo.

3. IŠVADA

2015 m. spalio 1 d. nustojus galioti sagos formos elementams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taikomai išimčiai, nenumatoma problemų, susijusių su galimybe gauti klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų. Todėl nėra būtina pratęsti Direktyvos 2006/66/EB 4 straipsnyje nustatytos išimties taikymo.

⁴ BIO Intelligence Service (2012 m.) „*Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries*“, Ataskaita Europos Komisijos Aplinkos GD, 2012 m. liepos mėn., p. 117.

⁵ Pavyzdžiui, JAV šešių 10 dydžio įprastų klausos aparatuose naudojamų sagos formos elementų pakuotės pardavimo kaina internete, priklausomai nuo komercinio pavadinimo ir pardavėjo, įvairuoja nuo 3,25 USD iki 3,95 USD, o elementų, kurių sudėtyje nėra gyvsidabrio – nuo 3,95 USD iki 4,95 USD.